

Dosarul nr.2r-578/23

2-22048016-01-2r-19122023

Instanța de fond: Judecătoria Hîncești, sediul Central – I. Dadu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Cotruță, I. Țurcan

DECIZIE

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Cristina Postolache,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Organizația de Creditare Nebancară „Victoria Credit” Societate cu Răspundere
Limitată împotriva Cristinei Postolache, intervenient accesoriu Nicolae Postolache
privind încasarea datoriei, a cheltuielilor de judecată și

la cererea reconvențională depusă de Cristina Postolache împotriva Organizației
de Creditare Nebancară „Victoria Credit” Societate cu Răspundere Limitată privind
constatarea nulității contractului,

împotriva încheierii din data de 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins cererea Cristinei Postolache cu privire la repunerea în termen a cererii
de apel, s-a restituit apelul depus de Cristina Postolache, din motiv că a fost depus în
afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

constată:

La 06 aprilie 2022, Organizația de Creditare Nebancară „Victoria Credit”
Societate cu Răspundere Limitată (în continuare OCN „Victoria Credit” SRL) a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Postolache, intervenient accesoriu
Nicolae Postolache, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 15 014,45 lei
și a cheltuielilor de judecată suportate pentru plata taxei de stat în mărime de 450,43
lei. (f.d.1)

La 18 iulie 2022 Cristina Postolache a depus cerere reconvențională împotriva
OCN „Victoria Credit” SRL privind constatarea nulității contractului de creditare
nebanca nr.90104 din 09 decembrie 2021 și încasarea cheltuielilor de judecată.
(f.d.24-28)

Prin hotărârea din data de 07 martie 2023 a Judecătoria Hîncești, sediul Central
s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de către OCN „Victoria
Credit” SRL, s-a încasat de la Cristina Postolache în beneficiul OCN „Victoria Credit”
SRL suma de 15 014,43 lei cu titlu de datorie și suma de 450,43 cu titlu de taxa de stat.
S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de către Cristina
Postolache împotriva OCN „Victoria Credit” SRL privind constatarea nulității
contractului. (f.d.75)

La 12 iulie 2023, Cristina Postolache a declarat apel nemotivat, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță. (f.d. 80)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 10 octombrie 2023 a respins cererea Cristinei Postolache cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit apelul declarat de Cristina Postolache ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d.104-107)

Împotriva încheierii din data de 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a depus recurs Cristina Postolache, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu soluționarea fondului cauzei și dispunerea repunerii apelantei în interiorul termenului de declarare a apelului. (f.d.110-114)

În motivarea recursului Cristina Postolache a menționat că instanța de apel a examinat superficial cauza, fără a da apreciere argumentelor de bază invocate de către apelantă în susținerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului.

Instanța de apel nu a combătut argumentul apelantei precum că în interiorul termenului de 30 de zile pentru contestare cu apel a hotărârii instanței de fond nu se afla în țară, în acest sens fiind prezentate probe.

Totodată, Cristina Postolache a susținut că nu a participat la pronunțarea hotărârii instanței de fond și nu a primit o copie a acesteia. Despre hotărârea contestată a aflat la 13 iunie 2023, când reprezentantul OCN „Victoria Credit” SRL i-a comunicat despre existența hotărârii și i-a solicitat executarea benevolă a acesteia.

În opinia Cristinei Postolache anume din 13 iunie 2023 începe a curge termenul de contestare a hotărârii instanței de fond, deoarece atunci a aflat despre soluția adoptată.

La fel, a indicat că a solicitat repunerea în termenul de depunere a apelului, deoarece nu a cunoscut despre procesul de judecată unde avea calitatea de pârâtă, nu a fost prezentă la data pronunțării, nu a primit copia hotărârii, iar la data pronunțării hotărârii și o perioadă lungă de timp după aceasta nici nu s-a aflat în țară, din acest considerent a omis termenul de contestare cu apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 10 octombrie 2023, expediată apelantei prin intermediul oficiului poștal, la 27 noiembrie 2023, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește. (f.d.108)

În aceste circumstanțe recursul depus de către Cristina Postolache la 04 decembrie 2023 se consideră a fi depus în termen.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 06 aprilie 2022, OCN „Victoria Credit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Postolache, intervenient accesoriu Nicolae Postolache privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. (f.d.1)

Prin încheierea din 11 aprilie 2022 Judecătoria Hîncești, sediul Central a acceptat spre examinare în procedura contencioasă scrisă cererea de chemare în judecată depusă OCN „Victoria Credit” SRL împotriva Cristinei Postolache. (f.d.13)

La 18 iulie 2022 Cristina Postolache a depus cerere reconvențională împotriva OCN „Victoria Credit” SRL privind constatarea nulității contractului de creditare nebanară nr.90104 din 09 decembrie 2021 și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d.24-28)

Ulterior, prin încheierea din 20 iulie 2022 a Judecătoria Hîncești, sediul Central s-a dispus examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă OCN „Victoria Credit” SRL împotriva Cristinei Postolache în ordine generală. (f.d.15-16)

Judecătoria Hîncești, sediul Central prin hotărârea din 07 martie 2023 a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de către OCN „Victoria Credit” SRL, a încasat de la Cristina Postolache în beneficiul OCN „Victoria Credit” SRL suma de 15 014,43 lei cu titlu de datorie și suma de 450,43 cu titlu de taxa de stat. A respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de către Cristina Postolache împotriva OCN „Victoria Credit” SRL privind constatarea nulității contractului. (f.d.75)

La 12 iulie 2023, Cristina Postolache a declarat apel nemotivat, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță. (f.d. 80)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 10 octombrie 2023 a respins cererea Cristinei Postolache cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit apelul declarat de Cristina Postolache ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. (f.d.104-107)

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Conform prevederilor art. 362, alin. (1), alin. (3) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă odată cu expirarea termenului prevăzut de lege încetează dreptul de a efectua actul de procedură, iar nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din acest drept, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoria Hîncești, sediul Central a fost adoptat, la 07 martie 2023.

În circumstanțele cauzei civile respective, termenul de declarare a apelului de 30 de zile a început să curgă, de la 08 martie 2023, ziua imediat următoare datei adoptării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 06 aprilie 2023.

Cristina Postolache și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la 12 iulie 2023, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, a solicitat repunerea în termen, menționând că nu a cunoscut despre procesul de judecată unde avea calitatea de pârâtă, nu a fost prezentă la data pronunțării, nu a primit copia hotărârii, iar la data pronunțării hotărârii și o perioadă lungă de timp după aceasta nici nu s-a aflat în țară.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă și anume art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces, nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Legiuitorul prin instituirea termenelor procedurale a urmărit respectarea regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, care pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de altă parte contracarează exercitarea cu rea-credință de către participanții la proces a drepturilor procedurale.

Astfel, instanța de recurs respinge argumentul Cristinei Postolache precum că anume din 13 iunie 2023 începe a curge termenul de contestare a hotărârii instanței de fond, deoarece atunci a aflat despre soluția adoptată, or, începerea curgerii termenului de declarare a apelului nu este dictat de nici un eveniment decât de pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul că Cristina Postolache a aflat despre soluția adoptată la 13 iunie 2023 nu constituie temei de a calcula termenul din această dată, or, termenul de contestare a hotărârii instanței de fond este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, decât în cazul întrunirii condițiilor stabilite la art. 116 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La caz, Cristina Postolache a beneficiat de acest drept și a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând faptul că termenul a fost omis, deoarece nu a cunoscut că pe rolul instanței de judecată se află cauza civilă intentată de OCN „Victoria Credit” SRL împotriva sa privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind neîntemeiat acest argument, ori materialele cauzei atestă că la 14 iunie 2022 Cristina Postolache a recepționat copia acțiunii și copia încheierea din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central prin care s-a acceptat spre examinare în procedura contencioasă scrisă cererea de chemare în judecată depusă OCN „Victoria Credit” SRL împotriva Cristinei Postolache. (f.d. 22)

Ulterior, la 18 iulie 2022 Cristina Postolache a depus cerere reconvențională împotriva OCN „Victoria Credit” SRL privind constatarea nulității contractului de creditare nebanară nr.90104 din 09 decembrie 2021 și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d.24-28)

Prin urmare, faptul că a aflat despre hotărârea contestată la 13 iunie 2023, când reprezentantul OCN „Victoria Credit” SRL i-a comunicat despre existența hotărârii și i-a solicitat executarea benevolă a acesteia, nu constituie prin prisma art.116, alin. (1) din Codul de procedură civilă temei de repunere în termen. Instanța de recurs subliniază că recurenta, cunoscând că pe rolul instanței de judecată se află cauza civilă unde are calitatea de pârâtă/reclamantă nu a depus diligență în scopul apărării drepturilor sale și să se intereseze de soluția adoptată în cauză.

În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către Cristina Postolache a termenului de contestare cu apel a hotărârii din 07 martie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, ori recurenta, cunoscând cu certitudine despre inițierea procesul civil împotriva sa, în cadrul căruia a înaintat cerere reconvențională, fiind interesată în soarta soluționării litigiului în care are statut de pârâtă și reclamantă, trebuia să demonstreze un rol activ, manifestând un comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Totodată, instanța de recurs nu va reține nici argumentul recurentei că a fost în imposibilitate de a-și exercita calea de atac în termenul legal, pe motiv că s-ar fi aflat în afara țării. Or, reieșind din datele Poliției de Frontieră prezentate pentru perioadele 31 ianuarie 2023 – 01 iulie 2023, Cristina Postolache în perioada de contestate 07 martie 2023 – 06 aprilie 2023, s-a aflat în afara țării doar 4 zile (23 martie 2023 – 27 martie 2023), iar în perioada 07 martie 2023 – 23 martie 2023 și 27 martie – 16 mai 2023 s-a aflat în țară. Prin urmare, dispunea de suficient timp pentru a formula apel și a-l depune în termen instanței de judecată. (f.d.86)

În urma celor relatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de către Cristina Postolache din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect instanța de recurs notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului

legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Cristina Postolache.

Se menține încheierea din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Organizația de Creditare Nebancară „Victoria Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Cristinei Postolache, intervenient accesoriu Nicolae Postolache privind încasarea datoriei, a cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de către Cristina Postolache împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Victoria Credit” Societate cu Răspundere Limitată privind constatarea nulității contractului.

Decizia este irevocabilă

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă